

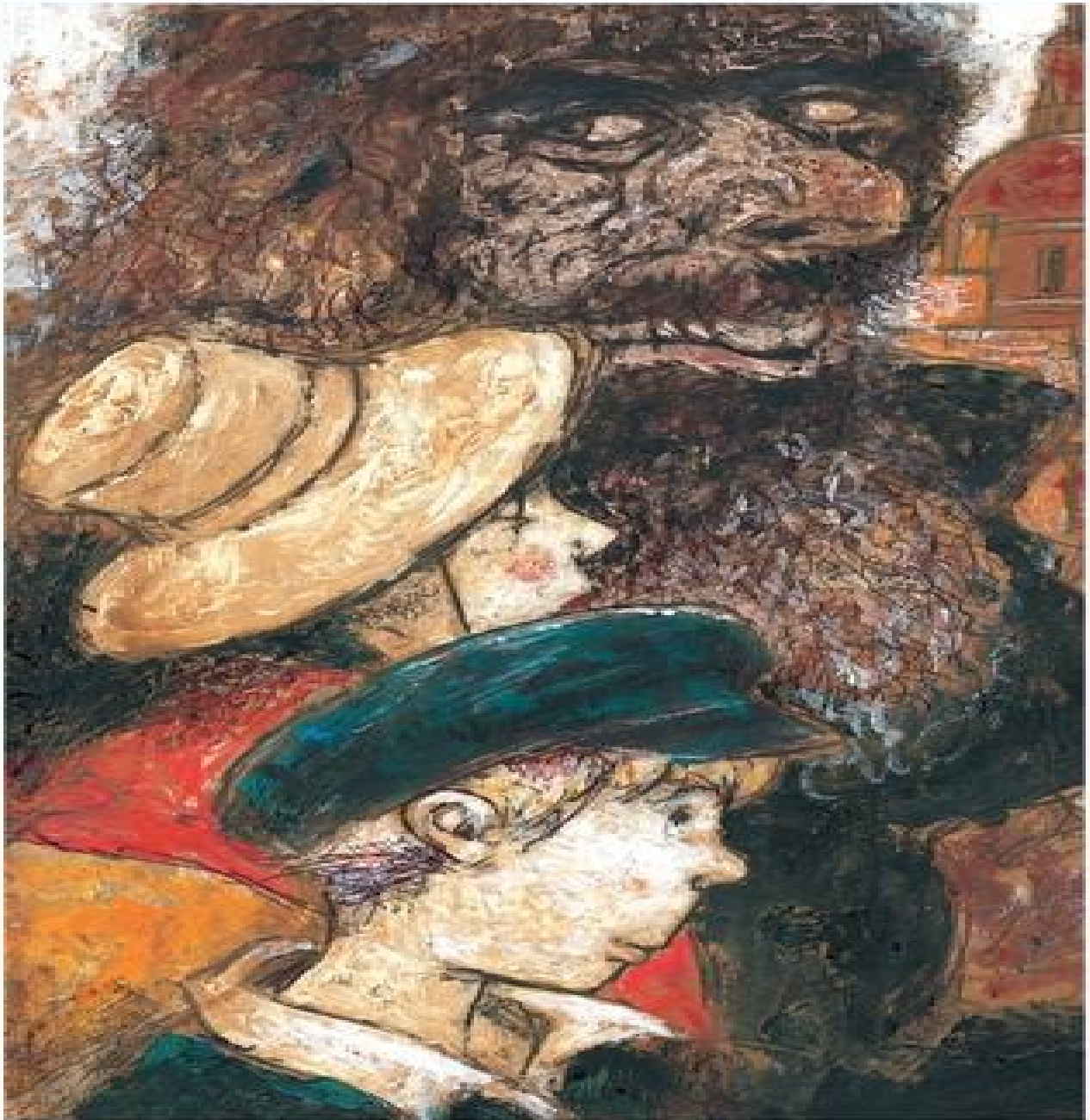
BORDO SIYAH

DÜNYA KLASİKLERİ - ROMAN

OLIVER TWIST

CHARLES DICKENS

TÜRKÇESİ: PINAR GÜNCAN
RESİMLEYEN: MUSTAFA DELİOĞLU

ÖNSÖZ VE SORULARLA AKTİF ÖĞRENME YÖNTEMİ UYGULANMIŞTIR

OLIVER TWIST

CHARLES DICKENS

TÜRKÇESİ: PINAR GÜNCAN

DÜNYA KLASİKLERİ

ROMAN

Bordo Siyah yayımları

DÜNYA KLASİKLERİ

OLIVER TWIST

CHARLES DICKENS (1812-1870): VICTORIA DÖNEMİNİN EN BÜYÜK YAZARI KABUL EDİLEN İNGİLİZ ROMANCI. AİLESİNİN 1924’TE YAŞADIĞI EKONOMİK ÇÖKÜNTÜ, YAZARIN SANATININ VE KİŞİLİĞİNİN ŞEKİLLENMESİNDE ÖNEMLİ ROL OYNADI. ROMANLARINDA 19. YÜZYIL İNGİLİZ ROMANININ UNUTULMAZ TİPLERİNİ YARATTI. DİĞER ÖNEMLİ ESERLERİ: *ANTİKACI DÜKKÂNI*, NOEL KİTAPLARININ İLKİ OLAN *BİR NOEL ŞARKISI*, *DAVİD COPPERFIELD* VE *BÜYÜK UMUTLAR*’DIR.

EDİTÖR

OSMAN ÇAKMAKÇI: 1965’TE İSTANBUL’DA DOĞDU. BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTE’SİNDE PSİKOLOJİ, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ’NDE FELSEFE OKUDU. JAMES JOYCE, KAFKA, JACK LONDON, OSCAR WILDE VE LEWIS CARROLL GİBİ YAZARLARIN ÇOK SAYIDA ESERİNİ TÜRKÇEYE KAZANDIRDI. RADİKAL GAZETESİNDE ÇALIŞTI. SON DÖNEM TÜRK EDEBİYATININ İLGİYLE TAKİP EDİLEN ŞAİRLERİNDEN BİRİ OLAN OSMAN ÇAKMAKÇI, AYNI ZAMANDA ÇEŞİTLİ YAYINEVLERİNDE EDEBİYAT EDİTÖRÜ OLARAK YERALTI EDEBİYATI BAŞTA OLMAK ÜZERE FARKLI ALANLARDA ÖZGÜN PROJELER YARATTI.

REDAKSİYON

OSMAN ÇAKMAKÇI: BAKINIZ EDİTÖR.

TÜRKÇESİ

PINAR GÜNCAN: 1979 YILINDA KIRKLARELİ’DE DOĞDU. BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ’NÜ BİTİRDİ. BORDO SİYAH İÇİN ÇEVİRDİĞİ ÇEŞİTLİ İNGİLİZ KLASİKLERİNİN YANI SIRA, ALEXANDER MCCALL SMITH’İN *BİR NURAMALI KADINLAR DEDEKTİFLİK BÜROSU*, DORIS LESSING’İN *BÜYÜKANNELER* VE RAYMOND CHANDLER’İN *YÜKSEK PENCERE* ADLI KİTAPLARINI TÜRKÇEYE KAZANDIRDI.

TÜRKÇE REDAKSİYON

SÜLEYMAN ASAF: 1950’DE İSTANBUL’DA DOĞDU. SAINT BENOIT LİSESİ’Nİ BİTİRDİKTEN SONRA FRANSA’DA ÖĞRENİM GÖRDÜ. ODA YAYINLARI İÇİN FRANSIZCA ÇEVİRİ YAPTI. GELİŞİM HACHETTE ANSİKLOPEDİSİ YAYIN KURULU ÜYELİĞİ GÖREVİNDE BULUNDU. RADİKAL VE CUMHURİYET GAZETELERİ VE AYRINTI, CAN, İNKILAP VE BORDO SİYAH YAYINLARI İÇİN REDAKSİYON VE DÜZELTİ YAPTI.

TASHİH

ESEN GÜRAY: 1961’DE İSTANBUL’DA DOĞDU. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ESKİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜNDEN MEZUN OLDU. 1978 YILINDAN BERİ YAYINCILIK SEKTÖRÜNDE DÜZELTMEN OLARAK ÇALIŞMAKTADIR. *GELİŞİM YAYINLARI*, *SABAH KİTAPLARI* VE *TURGUT YAYINCILIK*’TA UZUN YILLAR ÇALIŞTI. *BORDO SİYAH* DIŞINDA *İŞ-KÜLTÜR YAYINLARI* VE *CUMHURİYET KİTAPLARINA* DA DIŞARIDAN DÜZELTMENLİK YAPMAKTADIR.

TÜM HAKLARI BS YAYIN BASIM DAĞITIM REKLAM

ORGANİZASYON SANAYİ TİCARET LTD. ŞİRKETİ’NE AİTTİR.

İZİNSİZ KOPYALANAMAZ, ÇOĞALTILAMAZ, KULLANILAMAZ.

CHARLES DICKENS

(D. 7 Şubat 1812, Portsmouth, Hampshire – Ö. 9 Haziran 1870, Kent, İngiltere)

İngiltere'nin en önemli yazarlarından biri olarak kabul edilir. Romanlarında Sanayi Devrimi sırasında halkın içine düştüğü yoksulluğu, yaşadığı sıkıntı ve acıları insancıl bir bakış açısıyla dile getirmiştir.

Dickens, orta sınıf bir ailenin çocuğuydu. Eğitimini tamamlayınca bir avukatın yanında kâtiplik yaptı. Ardından gazetecilik yılları başladı. Bu deneyim, politik fikirlerini oldukça etkiledi. Tiyatroya da büyük bir ilgi duyan Dickens'ın 1833'te çeşitli gazete ve dergilerde ilk deneme ve öyküleri yayımlandı. Romanlarında Londra'daki yaşamla ilgili ayrıntılı bilgiler de veren Dickens'ın yapıtlarının bir özelliği de kolay sahnelenebilir nitelikte olmasıydı. Zaman zaman Dickens'ın bir eserinin, Londra'da yirmi tiyatrodan birden sahnelendiği oldu.

Bir süre İtalya (1844-45), İsviçre ve Fransa'da (1846-1847) kaldı. 1846'da *Daily News* gazetesini kurdu ve yayın yönetmenliğini yaptı, ama bir süre sonra bu işi bıraktı. 1858'den itibaren halkın önünde okuma günleri düzenledi ve kitaplarından okuduğu bölümler büyük ilgi uyandırdı. Bu, hem bir gelir elde etmesini hem de okurlarla doğrudan ilişki kurmasını sağladı.

David Copperfield, Dickens'ın en çok okunan romanlarından biri oldu. Diğer eserleri arasında, *İki Şehrin Hikâyesi*, *Antikacı Dükkânı*, *Bir Noel Şarkısı* ve *Büyük Umutlar* sayılabilir.

ÖNSÖZ

Charles Dickens 19. yüzyılda yaşadı. Çocukluğu çok sıkıntılı geçmiş, babası borçları yüzünden cezaevine girince Dickens okulu bırakıp, bir ayakkabı atölyesinde işçilik yapmış, daha sonra öğrenimini tamamlayıp hukuk alanında çalışmıştır. Dickens'ın yazar olarak ünü daha yaşadığı yıllarda öylesine yayılmıştı ki, Amerika'da konferanslar vermeye gittiğinde onu dinlemek isteyenler uzun bilet kuyrukları oluşturmuşlardı.

Romanları dergilerde, gazetelerde “tefrika” ediliyor; bu dergiler evlere kadar ulaştırılmadığı için okurlar romanların parça parça yayınlandığı bu sayıları kaçırmamak için bağlı buldukları bölgenin postanelerine kadar uzun gidiş gelişleri göze alıyorlardı.

Oliver Twist kötülüklerle, haksızlıklarla dolu bir dünyada (o günlerin İngiltere'sinde) suç dünyasının eline düşer; ama hayatta mutlu rastlantılar da vardır. İyi ile kötü arasına gerilmiş bir ipin üzerinde yürürken biz okurların da yüreğini ağzına getirip durur.

Veysel Atayman

Nisan 2006, İstanbul

OLIVER TWIST

OLIVER'IN ÖNCEKİ HAYATI

On dokuzuncu yüzyılın ilk yarısında, birçok İngiliz kasabasında, düşkúnlerevi diye bilinen korkunç bir bina vardı. Kasaba yetkilileri, çalışamayan ve gidecek başka yerleri olmayan yaşlı, evsiz ve yoksul kimseleri buraya gönderirdi.

Oliver Twist düşkúnleresinde doğmuştu. Oliver'ın genç ve güzel bir kadın olan annesi, doğumdan önceki gece sokakta zavallı bir halde bulunmuştu. Kimse onun kim olduğunu bilmiyordu ve kadıncağız Oliver'ı doğurduktan kısa bir süre sonra da ölmüşü. Oliver Twist'e, bu sıra dışı isim, düşkúnleresini yöneten görevli Bay Bumble tarafından verilmişü.

Oliver on aylıkken yaşlı Bayan Mann tarafından büyütölmek üzere düşkñnlerevine bağlı çalışan başka bir eve gñderildi. Bayan Mann, kasaba idaresi tarafından ödenen küçük bir haftalık karşılığında, yirmi otuz kimsesiz çocuğa bakıyordu. Bu paranın çoğunu kendisine ayırıyor, çok küçük bir kısmını da çocukları besleyip giydirmek için kullanıyordu. Sonuç olarak Oliver, diğer bütün arkadaşları gibi, yetersiz beslenme ve bakımsızlıktan ufak tefek, solgun yüzlü, zayıf bir çocuk olmuştu.

Oliver dokuz yaşına baştığı zaman, Bay Bumble gelip onu düşkñnlerevine geri gñtürdü. Böylece kendi yaşıtlarıyla birlikte bir meslek öğrenecekti.

Oliver, Bayan Mann'ın evinde çok sefil bir hayat yaşıyordu, ama düşkñnlerevinde çok daha mutsuz olmuştu. Birlikte büyüdüğü arkadaşlarını özlüyordu ve karnı her zamankinden daha açtı. Burada çocuklara yiyecek olarak verilen tek şey bulamaçtı.

Bir akşam Oliver, açlıktan ıldıracağını düşündü. Kendisine verilen bir kâse bulamacı bitirmişti, yine de hiç dinmeyen bir açlık hissediyordu. Elinde kâsesi ve kaşığıyla, çaresizce düşkñnlerevinin müdürüne yaklaştı.

“Lütfen, efendim,” dedi. “Biraz daha istiyorum.”

Müdür şaşkına dönmüştü. Daha önce hiç kimse daha fazlasını istemeye cesaret edememişti. “Ne?” diye kükredi.

Oliver sessizce, “Lütfen, efendim,” diye tekrarladı. “Biraz daha istiyorum.”

Öfkeden deliye dönen müdür Oliver'ın kafasına vurdu, sonra da onu soğuk ve karanlık bir hücreye kapattı. Oliver orada üç hafta kaldı.

Bir cenaze işleri görevlisi olan Bay Sowerberry onu yanına çirak olarak alınca, Oliver bu sefil hayattan kurtulmuş oldu.

Oliver, Bay Sowerberry'nin evinde, karnını sofradan artakalanlarla doyuruyordu ve tabutların arasında uyumak zorundaydı. Yine de şikâyet etmiyordu. Ama bir gün Bay Sowerberry'nin huysuz yardımcısıyla kavga etti. Bay Sowerberry o kadar kızmıştı ki Oliver'ı düşkûnlerevine geri göndermekle tehdit etti.

Oliver korkmuştu. Düşkûnlerevine geri dönme düşüncesine tahammül edemiyordu. Bu yüzden, kaçmaya karar verdi.

OLIVER LONDRA'YA GİDİYOR

Oliver Twist, yorgun argın bir kapı eşiğine çöküp kıvrıldı. Güneş şehrin üzerinde daha yeni yükseliyordu ve gecenin soğuğu hâlâ ıssız sokaklardaydı. Oliver kıpırdayamayacak kadar bitkindi. Bay Sowerberry'nin evinden kaçtığından beri kilometreler süren uzun ve zorlu bir yürüyüş yapmıştı. Ayakları şişmiş ve kanıyor, her yanı ağrıyordu. Ayrıca açlıktan iyice güçsüz düşmüştü. Yine de kaçmış olmaktan pişman değildi. Bu bile düşkünlerevinden daha iyiydi.

Bir iki saat geçti ve sokaklarda insanlar belirmeye başladı. Bir kapının eşiğinde bitkin bir durumda oturan, paçavralar içindeki kimsesiz çocuğu görüyorlar, ama hemen gözlerini kaçırıp telaşla oradan uzaklaşıyorlardı.

Sonra Oliver, birdenbire birinin kendisine dik dik baktığını hissetti. Başını kaldırıncaya, kalkık burunlu, sert görünümlü bir çocuğun, yanında durmuş, keskin ve ciddi bakışlarla kendisini süzdüğünü gördü.

Çocuk, Oliver'a yaklaşarak, "Merhaba arkadaş, neyin var senin?" diye sordu.

Oliver zayıf bir sesle, "Karnım aç ve yorgunum. Yedi gündür yürüyorum," diye yanıtladı onu.

Çocuk bir ıslık çalıp hayretle, "Yedi gün mü!" diye haykırdı. Sonra, hiç beklenmedik bir şekilde Oliver'a sevecen bakışlarla bakarak. "Senin her şeyden önce bir şeyler yemeye ihtiyacın vardır. Merak etme, ben ısmarlarım!" dedi.

Çocuk sözünü tuttu. Oliver günlerdir yediği ilk yemeği kurtlar gibi yutarken, ona "Londra'ya mı gidiyorsun?" diye sordu.

"Evet," dedi Oliver.

"Kalacak yerin var mı?"

Oliver üzüntüyle, "Hayır," dedi.

"Öyleyse, sanırım bu gece yatacak bir yere ihtiyacın vardır," dedi çocuk.

Oliver başını sallayarak, "Gerçekten öyle!" diye yanıtladı onu.

"Ben Londra'da, karşılığında hiçbir şey istemeden sana bir yatak verecek iyi yürekli ihtiyar bir bey biliyorum. Kendisi beni çok iyi tanır!" Çocuk kendinden çok emin konuşuyordu.

Yatacak bir yer, hem de bedava bir yer teklifi son derece çekiciydi ve Oliver bunu minnetle kabul etti.

Çocuk, "Senin adın ne?" diye sordu.

Oliver ona adını söyledi.

Çocuk gururla, "Benimkisi de Jack Dawkins. Bana Usta Üçkâğıtçı derler!" dedi.

Oliver böyle bir adı olan birinin, dürüst bir insan olamayacağından emindi, ama Üçkâğıtçı'nın yardımına o kadar ihtiyacı vardı ki hiç sesini çıkarmadı.

FAGIN'İN ÇETESİ

Oliver'ın henüz bilmediği şey ise bu yeni arkadaşının bir yankesiciler ve soyguncular çetesine bağlı olduğuydu. Üçkâğıtçı'nın sözünü ettiği iyi yürekli ihtiyar beyefendinin ise çetenin başı olduğunu da bilmiyordu. Bu adamın adı Fagin'di.

Fagin'in evi Londra'nın çok eski bir bölgesindeydi. Oliver ve Usta Üçkâğıtçı oraya gidene kadar labirent gibi karmakarışık, karanlık ve pis kokulu sokaklardan geçmek zorunda kaldılar. Oliver bunu zaten yeterince korkutucu bulmuştu, ama Fagin'le karşılaştığında daha da korktu. Fagin korkunç bir yüzü ve karmakarışık kıvılcık, gür saçları olan, çok yaşlı ve bumburuşuk bir yaratıktı.

Üçkâğıtçı, Oliver'ı tanıttığında, Fagin onu, "İçeri gel, içeri gel oğlum!" diye karşıladı. "Seni gördüğümüze çok sevindik!"

Oliver, Fagin'in sesindeki bir şey yüzünden tepeden tırnağa buz kesti, ama yaşlı adam epeyce nazik davranıyordu. Oliver'a yemek verdi, sonra da uyuyabileceği pis bir yatak gösterdi.

Sonraki günlerde, Üçkâğıtçı ve Fagin'in çetesindeki öbür genç çocuklar yankesicilik yapmaya çıktılar. Bir sürü mendil, cüzdan ve başka şeyler getirdiler, bunları türlerine göre sınıflandırması için Oliver'a veriyorlardı. Oliver bir gün Üçkâğıtçı ve Charley Bates adındaki bir çocukla birlikte dışarı çıkmasına izin verilene kadar bu şeylerin çalıntı olduğundan hiç kuşkulandı.

Çocuklar uzun bir süre sokaklarda adeta amaçsızca dolaştılar. Ancak Üçkâğıtçı birden dar bir geçitte durdu ve arkadaşlarının sırtını duvara yasladı.

Sonra geçitin öbür tarafındaki zengin görünümlü bir adamı işaret ederek, "Şu kitap tezgâhının önündeki yaşlı adamı görüyor musunuz?" diye fısıldadı. "Bize uyar."

Charley Bates, "Çok güzel," diyerek ona katıldı.

Charley ve Üçkâğıtçı, yaşlı adamın tezgâhtan aldığı bir kitabı okumakla meşgul olduğu yere doğru seğirttiler. Oliver gittikçe büyüyen bir endişeyle olan biteni izlerken, Usta Üçkâğıtçı elini adamın cebine daldırdı, bir mendil çıkarıp Charley'ye verdi. Sonra ikisi büyük bir hızla koşarak köşeyi dönüp gözden kayboldular.

Oliver'ın, gördükleri karşısında adeta başından aşağı kaynar sular dökülmüştü. Bu, göz göre göre bir hırsızlıktı ve işin içine artık o da karışmıştı! Kaçmaya başladı, ama artık çok geçti. Adı Bay Brownlow olan yaşlı adam, pahalı mendilinin çalındığını fark etmişti. “Hırsız var! Tutun! Yakalayın!” diye bağırmaya başlamıştı. Adamın haykırışına yüzlerce ses daha katıldı ve hep birlikte Oliver'ı kovalamaya başladılar.

Sonunda iri yarı, sert görünümlü bir adam Oliver'ı yakalayıp ona sıkı bir yumruk attı. Çocuk yere düşerek çamurun içine serildi. Toza bulanmıştı, ağzı burnu kan içinde, şaşkınlıkla çevresine bakınıyordu.

YENİ DOSTLAR

Birisi polis çağırđı; Oliver apar topar en yakın polis karakoluna götürüldü. Bay Brownlow da arkalarından gelmişti. İlginç olan şeydu ki, Bay Brownlow, Oliver'ın durumuna üzölmüşe benziyordu. Oliver, yargıç Bay Fang'in önüne çıkarıldığında da, "Bu çocuk bir hırsız değil efendim. Bundan eminim!" diyerek tutuklanmasını istemedi ve "Lütfen ona iyi davranın. Ayrıca hasta olduğunu sanıyorum," dedi.

Oliver gerçekten de çok hasta görünüyordu. Zaten bir süre sonra, bayılarak yere düştü.

Tam o sırada, yaşlı bir adam koşarak mahkeme salonuna girdi. "Durun! Durun!" diye bağırdı.

Yargıç Fang aksi bir tavırla, “Sen de kimsin?” diye sordu.

Yeni gelen adam, yerde baygın bir halde yatmakta olan Oliver’ı göstererek, “Ben geçitteki kitap tezgâhını işletiyorum!” dedi. “Hırsızlık yapan başka bir çocuktuk, bu zavallı küçük çocuk değil!”

Yargıç Fang kaşlarını çattı ve homurdanarak, zamanını boşa harcayan bu insanlardan yakınmaya başladı. Oliver’ı suçsuz bulmaktan başka bir şey yapamazdı.

Oliver mahkeme salonunun dışındaki kaldırıma bırakıldı. Bay Brownlow hemen onun yanına koştu, eğilip ona endişeyle baktı.

“Aman Tanrım, ne kadar da solgun! Üstelik titriyor! Ateşi var, bunun sorumlusu benim! Birisi hemen bir araba çağırın!” dedi.

Oliver kendine geldiğinde sessiz, gölgeli bir odada yattığını gördü. “Burası neresi?” diye mırıldandı.

Yatağın yanında, tombul, anaç görünümlü yaşlı bir kadın belirdi. Yüzünde tatlı, sevecen bir ifade vardı.

“Şşş, canım!” dedi yavaşça. “Şimdi sessiz olmalısın, yoksa yeniden hasta olacaksın!”

Kadının adı Bayan Bedwin’di ve Bay Brownlow’un kâhyasıydı. Bayan Bedwin, birkaç gün daha Oliver’a baktı ve Bay Brownlow’un onu görmeye gelebileceği kadar iyileşene dek Oliver’ın her ihtiyacını karşıladı.

Yaşlı adam, “Şimdi kendini nasıl hissediyorsun, sevgili çocuğum?” diye sordu.

Oliver da, “Ah, çok daha iyi ve çok mutluyum efendim. Bana yaptığınız bunca iyilik için size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum,” diye yanıtladı Bay Brownlow’u.

Oliver bunları söylerken, Bay Brownlow ona dikkatle bakıyordu. Bu zavallı, bakımsız çocuk ona birini hatırlatıyordu, ama kimi? Sonra cevabı buldu. Elbette! İşte şu portre! Bay Brownlow, Oliver’ın

başının hemen üstündeki duvarda asılı duran resme baktı. Güzel, genç bir kadının resmiydi bu. Bay Brownlow tekrar Oliver'a baktı ve irkildi.

Nefesini tutarak, "Bayan Bedwin!" dedi. "Görüyor musunuz? Bu çocuk -gözleri, ağzı, yüz ifadesi- her şeyiyle resimdeki yüzün aynısı!"

“ONU BULMAK ZORUNDAYIZ”

Bu arada, Usta Üçkâğıtçı ve Charley'nin başı, sokakta Oliver'ı “kaybettikleri” için Fagin'le büyük derde girmişti.

O olmadan geri döndükleri zaman, Fagin öfkeden deliye dönmüş ve ikisini de boğmakla tehdit etmişti. Çünkü Oliver çeteyle ve nasıl çalıştıklarıyla ilgili çok şey biliyordu. Fagin bu yüzden çocuk “öterse”, yani çeteyi polise ihbar ederse diye endişeleniyordu.

“Onu bulmalıyız, bulmak zorundayız!” diye kükrüyordu.

Charley Bates kekeleyerek, “Ama... ama nasıl?” dedi. “Londra çok büyük bir yer, Fagin. Nereden başlayacağız?”

Fagin'in öfkesi birdenbire yatıştı. Gözlerine kurnaz bir ışıltı gelmişti. Odayı arşınlamaya başlayarak Charley'ye, “Orasını bana bırak, evlat,” dedi. “Bir şey düşüneceğim!”

Fagin'in bir plan yapması uzun sürmedi. Çetede ki hırsızlardan biri, Nancy adında bir kızdı. Fagin ona polis karakoluna gitmesini ve Oliver'ın nerede olduğunu öğrenmeye çalışmasını söyledi.

Nancy ilk başta bunu reddetti, çünkü polisten korkuyordu. Ama Fagin'in çetesinin başka bir üyesi ve acımasız bir zorba olan Bill Sikes'tan daha çok korkuyordu.

Bill, Nancy'ye ters ters bakarak, “Hayır mı diyorsun?” dedi. Sonra da elini kaldırıp, “Suratına yumruğumu yersin!” diye onu tehdit etti. Bu, Bill'in Nancy'yi ilk dövmesi olmayacaktı. Nancy telaşla, “Tamam, tamam. Gideceğim,” dedi.

Nancy, “Madem bu işten kurtuluş yok. Bari işe yarayacak bir şeyler öğreneyim,” diye düşündü. Nancy iyi bir oyuncuydu ve polis karakoluna vardığında hüngür hüngür ağlamaya başladı. Feryatlar ve hıçkırıklar arasında polise, sevgili küçük kardeşini kaybettiğini söyledi. Yalan söylüyordu ve elbette kastettiği Oliver'dı.

Nancy, “Nereye gitti, ah, nerede o?” diye ağlıyordu. “Onu bulmalıyım, bulmak zorundayım!”

Polis yufka yürekli bir adamdı ve Nancy'nin numarasına tamamen kanmıştı. Bu yüzden ona çocuğun Kuzey Londra'daki Pentonville yakınlarında bir yerde yaşayan yaşlı bir bey tarafından götürüldüğünü söyledi.

Nancy bu haberle geri döndüğü zaman, Fagin hemen onu, Usta Üçkâğıtçı ve Charley Bates'le birlikte Pentonville'deki evi bulmaya gönderdi.

Fagin gergin bir tavırla, “Oliver henüz bizi ele vermiş değil!” dedi. “Eğer böyle bir şey yapmış olsaydı, Nancy bunu karakolda öğrenirdi! Konuşmasına engel olmak için onu bulmak zorundayız, yoksa hepimiz bittik demektir!”

KAPANA KISILİYOR

Oliver'in tekrar Fagin'in eline düşmesi, düşünebileceğinizden çok daha kolay olacaktı. Sağlığı yavaş yavaş düzelirken, Bay Brownlow'un evinde gördüğü bütün o sevgi dolu bakımın karşılığını ödemenin bir yolunu bulmaya çalışıyordu. Bir gün postacı, Bay Brownlow'a bir paket kitap getirdiğinde bu şansı yakaladı, çünkü Bay Brownlow dükkâna geri göndermek istediği birkaç başka kitabı ulağa veremedi, adam gitmişti.

Oliver, "Lütfen izin verin de, onları ben götüreyim efendim!" diye yalvardı. "On dakika bile sürmez! Bütün yolu koşarak gidip gelirim!"

Bay Brownlow ona kitapları ve kitapçıdaki hesabı kapatması için beş pound'luk bir kâğıt parayı verdiği zaman Oliver'in gözleri hevesle ışıldadı. Çabucak yola çıktı. Bay Brownlow'un onun için aldığı yeni takım elbisesinin içinde kendini çok şık hissediyordu. Bunlar Oliver'in giydiği ilk yeni giysilerdi, çünkü düşkünlerevinde yalnızca başkalarının çöpe attığı paçavraya dönmüş eski elbiseler giyiyordu.

Tam kitapçıya ulaştığı sırada genç bir kadın yolunu kesti. Kadın kollarını Oliver'in boynuna dolayıp ağlamaya başlayarak onu şaşkırttı: "Ah, ulu Tanrım! Onu buldum! Sevgili küçük kayıp kardeşim! Onu buldum!"

Bu Nancy'ydi. Fagin ve Bill Sikes'in içki içip sohbet ettiği bir meyhaneden yeni çıkmıştı. Çırpınıp duran ve kaçmaya çalışan Oliver'ı çok sıkı tutuyordu. Oliver ise, "Sen benim ablam değilsin! Değilsin! Benim ablam yok!" diye bağırıp duruyordu.

Oliver bir ara Bay Brownlow'un kitaplarının elinden alındığını hissetti, sonra da boynunun arkasına ağır bir darbe indi. Gürültüyü ve bağırışları duyan Bill Sikes meyhaneden çıkmış ve

Oliver'ın Nancy'yle boğuştuğunu görmüştü. Bill, Oliver'a tekrar vurdu, sonra yakasını kavradı ve sersemleyen çocuğu, bir labirent gibi daracık, dolambaçlı sokaklardan sürükleye sürükleye, Oliver'ın, korkunç düşkünlerevinden bile daha çok korktuğu yere, Fagin'in inine götürdü.

Eve ulaşınca Fagin, Oliver'ın tepeden tırnağa titremesine sebep olan tehditkâr bir sesle, "Bu kadar iyi göründüğüne sevindim evlat!" dedi. Oliver kapana kısılmıştı! Bay Brownlow'un evindeki sevecen insanları düşününce, Oliver'ın yüreği burkuldu. Geri dönmediğini görünce, belki de Bay Brownlow'un beş pound'u ve değerli kitaplarıyla kaçtığını sanacaklardı. Güzel yeni takım elbisesinden söz etmeye gerek bile yoktu.

Oliver üzüntüden aklı başından giderek kendi kendine, "Eğer böyle düşünürlerse, buna dayanmam!" dedi.

TEHDİT DOLU SÖZLER

Sonraki birkaç gün boyunca, Fagin, Oliver'ın kaçmaması için önlemler aldı.

Bu arada, Bay Brownlow çılgın gibi Oliver'ı arıyordu. Sokakları baştan başa dolaşırıp çocuğu aramaları ve karşılaştıkları herkese, onu görüp görmediklerini sormaları için hizmetkârlarını dışarı göndermişti. Gazeteye, Oliver hakkında bilgi getirenlere ödüllendireceğini bildiren bir ilan bile verdi. Ama bütün çabaları boşunaydı. Bay Brownlow'un anladığı kadarıyla, çocuk ortadan kaybolmuştu.

Bu arada, Fagin, Oliver'ı bir suçlu olması için eğitiyordu. Ona hırsızlık yapmak için dışarı çıkmanın ne kadar heyecanlı olduğunu ve nasıl bir servet kazanabileceğini anlatıyordu. Oliver ona inanmıyordu.

Bir gün Fagin, Oliver'a, "Seni Bill Sikes'a gönderiyorum evlat!" dedi. "Senin için küçük, güzel bir işimiz var!"

Nancy, Oliver'ı almaya geldi. Çok üzgün görünüyordu.

Kaba saba hareketleri ve sivri diline karşın, Nancy'nin iyi bir kalbi vardı. Oliver'ı çok sevmiştir ve şimdi onun büyük bir tehlike içinde olduğunu biliyordu. Fagin ve Sikes onu büyük bir soygunda kullanmayı planlıyorlardı.

Bill'in evine vardıklarında, Bill, Oliver'ı bir kenara çekti. Ona küçük bir tabanca göstererek, "Bunun ne olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

Oliver yutkunarak başını salladı. Bill tabancayı eline aldı, kurşun koydu, sonra da namluyu Oliver'ın başına dayadı. Tabanca soğuk ve ürkütücüydü.

Sikes, "Dışarı çıkıyoruz, sen ve ben," diye hırladı. "Eğer kimseye tek kelime edersen, kafanı uçururum!"

Bu, Oliver'ın kolayca unutabileceği bir tehdit değildi.

SOYGUN

Bill Sikes, Oliver'ı Londra'nın epeyce dışındaki rutubetli, nemli bir eve götürdü. Orada, Sikes'ın iki suç ortağı onları bekliyordu. Tabancalarını, levyelerini ve öbür aletlerini topladıktan sonra, zifiri karanlık, sisli bir gecenin içine doğru yola çıktılar.

Oliver, bulaştığı korkunç suçu şimdi anlıyordu. Ağlıyor ve Bill Sikes'a onu bırakması için yalvarıyordu. "Bir daha Londra'nın yakınından bile geçmeyeceğim, söz veriyorum!" diyordu.

Ama Bill'in Oliver'a yaptırması gereken bir iş vardı ve bunu kesinlikle yaptırmak istiyordu. Soygunun gerçekleşeceği eve vardıkları zaman, Bill küçük bir pencereyi levyeyle zorlayarak açtı. Kısık bir sesle Oliver'a, "Buradan içeri gir!" dedi. "Sonra ön kapıyı aç ve bizi içeri al. Buradan silahla sana nişan alacağım, o yüzden sakın bir numara yapmaya kalkma, yoksa seni vurup öldürürüm!"

Bu tehdide karşın, Oliver evdeki insanları uyarmaya karar verdi. İçeri girer girmez, merdivenlerden, ailenin odalarının bulunduğu üst kata doğru koşmaya başladı. Bill Sikes, "Geri dön, seni sefil yaratık!" diye bağıırıyordu.

Birdenbire, merdivenlerin üstünde iki adam belirdi. Biri elinde bir fener, öbürü de bir tabanca tutuyordu. Oliver adamın tabancasını ateşlediğini duydu ve kolunda şiddetli, korkunç bir acı hissetti. Sonra, bir el daha ateş edildiğini duydu. Uzaktan uzağa bir zil sesi çınılıyordu. Yerden kaldırıldığını ve dışarı sürüklendiğini hissetti.

Soygun ters gitmişti. Evdeki iki adam alarmı çalıştırmış ve Bill Sikes'la çetesine Oliver'ı da alıp kaçırmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı.

Oliver neler olup bittiğinin pek farkında değildi. Sersemlemişti ve kolu çok kötü acıyordu. Gözlerinin önünü siyah bir perde kapladı ve bayıldı.

İYİLİK VE BİR HAYAL KIRIKLIĞI

Oliver uyandığında sabah olmuştu ve Bill Sikes'in onu bıraktığı bir hendekte yatıyordu. Bill ve öbür soyguncular etrafta değildi, çünkü hepsi kaçmayı başarmış ve aceleyle Londra'ya dönmüşlerdi.

Oliver kendini güçsüz hissediyordu, Bill'in koluna bağladığı atkı kan içinde kalmıştı. Çok büyük bir çaba harcayarak, güçlkle ayağa kalktı ve bir yola varana kadar sendeleyerek yürüdü. Kısa bir süre yürüdükten sonra, bir eve geldi. İçi korkuyla titreyerek bunun önceki gece soymaya kalkıştıkları ev olduğunu fark etti.

Oliver koşarak oradan kaçmak istedi, ama buna gücü yetmedi.

İçeride hizmetkârlar bir gürültü duydu. Ön kapıyı açtıklarında, içlerinden biri, yani Bay Giles, Oliver'ı tanıdı.

“İşte hırsız burada! Vurduğum çocuk!” diye bağırdı.

Merdivenlerin yukarısından yumuşak bir ses, “Giles!” diye fısıldadı. “Sus, yoksa teyzemi korkutacaksın!”

Seslenen kişi, tatlı bir yüzü ve sevecen, koyu mavi gözleri olan incecik genç bir kadındı. Sessizce merdivenlerden indi ve içeri taşınıp koridora yatırılmış olan Oliver'a baktı.

Genç kadın, “Ah, zavallı küçük çocuk!” diye haykırdı. “Onu yukarı taşı, Giles. Yavaşça, dikkatli ol!”

Adı Rose olan genç kadın, doktor çağrılmasını emretti. Doktor kurşunun Oliver'ın kolunu kıldığını anladı. Yarası ciddi değildi, ama kolunun iyileşmesi ve Oliver'ın kendini tekrar iyi hissetmesi uzun zaman alacaktı.

Bayan Rose, Oliver'ın başından geçenleri öğrenince onun suçsuz olduğuna karar verdi.

Bayan Rose, teyzesi Bayan Maylie, adı Losberne olan doktor ve bütün hizmetkârlar -hatta Giles bile- Oliver'a karşı çok iyi ve nazik davranıyorlardı.

Oliver bu kadar şanslı olduğu için onlara minnettardı, ama aynı zamanda Londra'ya geri dönüp Bay Brownlow'u bulmayı her şeyden daha çok istiyordu.

Dr. Losberne, Oliver'ı kendi arabasıyla Londra'ya götürmeyi teklif etti. Bay Brownlow'un yaşadığı sokağa vardıklarında Oliver evi hemen tanıdı. Heyecanla işaret ederek, "İşte şu! Oradaki beyaz ev!" diye bağırdı.

Ama Oliver'ın heyecanı çok geçmeden söndü, çünkü evde kimse oturmuyordu ve dışarıda "KİRALIK" yazan bir tabela vardı. Dr. Losberne arabacısını bir soruşturma yapması için yan komşuya gönderdi ve arabacı, üzücü haberlerle geri döndü; Bay Brownlow altı hafta önce uzaklara, Atlantik Okyanusu üzerinden Batı Hint Adaları'na gitmişti.

Oliver gözyaşlarına boğuldu. Bu çok korkunçtu! Bay Brownlow, Oliver'ın hilekâr, namussuz bir alçak olduğunu düşünmüş olmalıydı. Artık gerçeği hiçbir zaman öğrenemeyecekti.

İLGİNÇ BİR HİKÂYE

Dr. Losberne, Oliver'ı taşraya geri götürdü ve çocuk uzun bir zaman boyunca üzüntü içinde yaşadı. Oliver, arayışının mutlu bir sonla biteceğine inanamıyordu, ama öyle olacaktı.

Üç ay sonra Dr. Losberne, Oliver'ı tekrar Londra'ya götürdü ve bu sefer, Rose Maylie de onlarla birlikte gitti. Bay Brownlow'un geri döndüğünü ve Oliver'ı çok merak ettiğini öğrendiklerinde hepsi sevindiler. Yaşlı adam, Oliver'ı çok sıcak bir şekilde karşıladı ve kâhya Bayan Bedwin de onu sevinçle kucaklayıp öptü.

Selamlaşmalar sona erdiğinde, Oliver, Bayan Bedwin'e maceralarını anlatmakla meşgulken, Rose, Bay Brownlow'a yalnız görüşüp görüşemeyeceklerini, çünkü kendisine bir sır vereceğini söyledi. Yalnız kaldıklarında kız ona çok ilginç bir hikâye anlattı.

Bir iki gün önce, Nancy adında perişan haldeki bir genç kız, Rose'u Londra'da kaldığı otelde görmeye gelmişti. Nancy, Rose'a, birkaç gün önce kendisi oradayken Fagin'in evine gelen Monks adındaki bir adamdan söz etmişti.

Fagin ve Monks birbirlerini zaten tanıyorlardı, çünkü Rose'un Bayan Maylie ile birlikte yaşadığı evdeki soygunu birlikte planlamışlardı. Fagin, Monks'u başka bir odaya almış ve Nancy de kapıdan dinleyerek onların Oliver hakkında konuştuklarını duymuştu. Monks, Oliver'ın kendi küçük erkek kardeşi olduğunu ve öldürülmesi gerektiğini söylemişti. Böylece çocuğun serveti kendi eline geçecekti.

Nancy, Rose'a, "Monks'un sizin adınızı ve Londra'da nerede kaldığınızı söylediğini duydum," demişti. "Bu yüzden sizi nerede bulacağımı biliyordum." Nancy, sonra acı acı ağlamaya başlamıştı. "Lütfen bayan, sevgili Oliver'a bir zarar gelmesine izin vermeyin! Onu kurtarmak için kendi hayatımı bile feda ederim. Yemin ederim!"

Rose, "Ama ben ne yapabilirim?" diye karşı çıkmıştı. "Bu korkunç Bay Monks'u nasıl bulabilirim?"

Nancy, "Ben size yardım edebilirim," diye söz vermişti. "Yardım edecek ve sizi koruyacak bir bey bulabilirseniz, Monks'un nerede olduğunu söylerim."

Rose, "Nerede buluşacağız?" diye sormuştu.

"Londra Köprüsü'nde. Her pazar gecesi, saat on birden gece yarısına kadar orada olacağım," demişti Nancy.

Rose'un hikâyesi Bay Brownlow'u hem şaşırtmış hem de ilgisini çekmişti. "Esrarengiz bir durum," dedi. "Nancy, Oliver için kendisini tehlikeye atıyor. Çok cesur biri. Arkadaşları olan hırsızlar ve suçlular, bu yaptığını öğrenecek olurlarsa, onu hemen öldürürler." Sonra sözlerine devam etti: "Yine de, bu şansı kaçıramayız. Oliver'ın hayatı ve serveti tehlikede. Bu kızla buluşmalı ve ondan öğrenebileceklerimizi öğrenmeliyiz!"

BULUŐMA

Nancy, ilk pazar gecesi Londra Köprüsü'ne gidemedi, çünkü çok sinirli bir ruh halinde olan Bill Sikes, eğer evden çıkarsa, onu dövmekle tehdit etmişti.

Ayrıca Fagin de oradaydı ve Nancy'nin davranışlarında bir tuhaflık olduğunu sezmişti. Neden dışarı çıkmayı bu kadar çok istiyordu? Fagin, çocuklarından birini, bir dahaki pazar gecesi Nancy'yi takip etmeye gönderme kararı aldı, böylece nereye gittiğini ve kiminle buluştuğunu öğrenebileceklerdi.

Casus, Fagin'in talimatlarını sadık bir şekilde yerine getirdi. Nancy'nin, gece yarısından hemen sonra köprüde Bayan Rose ve Bay Brownlow'la buluştuğunu gördü. Çocuk onlara görünmeden ve hiç sesini çıkarmadan, yakınlarına süzüldü ve Nancy'nin, uzun boylu ve sıska Bay Monks'u tarif ettiğini, sık sık gittiği meyhaneyi ve hangi saatlerde orada bulunduğunu söylediğini duydu.

“Onu kolayca tanıyabilirsiniz,” dedi Nancy. “Boğazında bir iz var, büyük kırmızı bir...”

“Kırmızı bir iz mi!” Bay Brownlow sözünü kesmişti. “Bir yanık ya da haşlanma izi gibi mi?”

Rose ve Nancy şaşırarak birbirlerine baktılar.

“Evet!” diye yanıtladı Nancy. “Onu tanıyor musunuz?”

Bay Brownlow, yüzünde keyifsiz bir ifadeyle başını salladı. “Evet, evet, sanırım tanıyorum!” diye mırıldandı.

Bay Brownlow hiç vakit kaybetmedi. Hemen ertesi gün, Monks'u aramak üzere iki adamıyla birlikte dışarı çıktı. Nancy'nin sözünü ettiği meyhanenin oldukça yakınlarında, avlarını gördüler.

Monks daha ne olup bittiğini anlayamadan, Bay Brownlow'un adamları onu yakalayıp apar topar kiralık bir arabaya attılar, sonra büyük bir hızla Bay Brownlow'un evine gittiler.

GİZEM ÇÖZÜLÜYOR

Monks arka taraftaki bir odaya götürüldü.

Bay Brownlow adamlarına, “Dışarı çıkın!” dedi. “Bay Monks’la yalnız konuşacağım!” Hizmetkârlar huzursuz gibiydiler, çünkü Monks tehlikeli görünüyordu. Yine de Bay Brownlow’un sözünü dinlediler.

Onlar çıktıklarında Bay Brownlow birkaç saniye için Monks’a üzüntüyle baktı.

İçinden, “Bunun o adam olduğunu biliyordum,” diye düşündü. “En iyi arkadaşımın oğlu. Nancy onu iyi tarif etmiş.” Sonra yüksek sesle, “Adın Monks değil, Edward Leeford!” dedi.

Monks şaşkınlıkla irkildi. “Nereden biliyorsun bunu?” diye kuşkuyla hırladı.

Bay Brownlow içini çekti. “Çünkü baban Edwin Leeford’u ve onun uzun yıllar önce ölen kız kardeşini tanıyordum... tam da evleneceğimiz gün ölen kız kardeşini!”

Karısı olacak genç kadını hatırlayınca, Bay Brownlow’un yüzünde bir an için acı dolu bir ifade belirdi. “Annen ve babanın birlikte mutsuz olduklarını ve sen daha küçük bir çocukken ayrıldıklarını biliyorum. Ve...” Bay Brownlow bir an için duraksadı. “Bir erkek kardeşin olduğunu da biliyorum.”

Monks’un gözleri kısıldı. “Benim erkek kardeşim falan yok. Ben tek çocuğum!” dedi.

Bay Brownlow, “Babanın senin annenle evliliğinden olan tek çocuğusun, doğru,” dedi. “Ama annen ve baban ayrıldıktan sonra, baban, Agnes Fleming adında genç ve güzel bir kıza âşık oldu. Zavallı Agnes çocuğunu doğururken ölmüş... Tanrı’nın lütfuyla sonradan elime düşen bir oğlan çocuğu! Agnes’in nasıl biri olduğunu biliyordum, çünkü baban bana onun bir portresini vermişti ve çocuk tıpkı annesine benziyor!”

Monks bu açıklamalar karşısında serseme dönmüştü. Ama yaşlı adam daha sözlerini bitirmemişti. Oliver’in kitapçıya giderken kaybolduğunu ve onu ne kadar çok aradığını anlattı.

Bay Brownlow, ”Bu gizemi senin çözebileceğini biliyordum,” dedi. “Ayrıca suçlarla dolu bir hayatın olduğunu ve Batı Hint Adaları’na kaçtığını da biliyordum. Bu yüzden, senin peşinden oraya kadar geldim!”

Bay Brownlow, Batı Hint Adaları’na yaptığı yolculukta bir şey elde edememişti.. Kendisi oraya varana kadar, Monks tekrar İngiltere’ye dönmüştü. Bay Brownlow da uzun bir yolculuktan sonra tekrar evine dönmüştü ve haftalardır sokaklarda Monks’un peşindeydi. Ama yaşlı adam, Nancy’nin yara izi olan adamdan söz ettiğini duyana kadar, Monks’un nerede olduğuna dair hiçbir ipucu bulamamıştı.

“Küçükken çok kötü bir çocuktun zaten, demek ki hâlâ bir alçak ve üstelik bir soyguncusun!” dedi Bay Brownlow. “Küçük Oliver’ı öldürtmeyi planlıyordun değil mi, böylece babanın bütün servetine tek başına el koyabilecektin!”

Monks sapsarı kesilerek, “Hiçbir şeyi kanıtlayamazsın!” diye kabadayılık yaptı.

Bay Brownlow, “Ah, kanıtlayabilirim!” diye yanıtladı. “Fagin’i ve birlikte yaptığımız planı

biliyorum!”

“Fa... Fagin mi?” Monks kekeledi. “O da kim?”

“Öyleyse, polisi arayalım da bunları onların karşısında da inkâr et, ha?”

Monks korkmuş görünüyordu. “Hayır, hayır, sakın!” diye yalvardı. “Beni... beni asarlar!”

Bay Brownlow, Monks’un korkmasından hoşnut olarak iç geçirdi. “Ah, o zaman istediklerimi kesinlikle yerine getireceksin!” diye haykırdı. “Oliver’a babanın servetinden hakkı olan payı vereceğine dair bir belge imzalamak zorundasın!”

Monks perişan görünüyordu. Polis hücrelerini, mahkeme salonunu ve eğer reddederse, kesinlikle boynuna geçecek olan celladın ipini düşündü.

“Pekâlâ,” diye mırıldandı. “Oliver mirastan hakkı olan payı alacak, söz veriyorum!”

PARLAK BİR GELECEK

Oliver'a duyduğu sevgi yüzünden kendini çok büyük bir tehlikeye atan zavallı Nancy, çocuğun ne kadar talihli olduğunu öğrenince çok mutlu olurdu herhalde. Ama ne yazık ki Nancy, davranışlarının bedelini çok ağır ödemişti. Fagin'in casusu ona, Nancy'nin Londra Köprüsü'nde Rose ve Bay Brownlow ile buluştuğunu söyleyince, Fagin öfkeden deliye dönmüştü. Bill Sikes'ı çağırılmış ve ona bu hikâyeyi anlatmıştı. Her zaman acımasız bir adam olan Bill silahını çekmiş ve Nancy'yi soğukkanlılıkla vurup öldürmüştü.

Daha Bay Brownlow ve Monks konuşurlarken, polis her yerde katili arıyordu. Hemen o gece, Bill'i saklandığı yerde sıkıştırdılar. Paniğe kapılan Bill, aşağı inip kaçmak için yanına bir ip alarak çatıya tırmandı. Ama ayağı kaydı ve çatıdan aşağı düşerken ip boynuna dolandı. Bill, boynunu sıkan ip yüzünden boğularak öldü.

Aynı gün, Bay Brownlow'un verdiği bilgi üzerine harekete geçen polis, çocuklarından birkaçıyla birlikte Fagin'i tutukladı. Mahkemede, Fagin'in hayatına darağacında son verilmesine karar verildi.

Oliver Twist'e gelince, Bay Brownlow onu evlat edindi. Oliver'ı, Bayan Bedwin'le birlikte taşraya götürdü. Çocuk orada çok mutluydu, çünkü güzel tarlaları, çiçekleri ve ağaçlarıyla taze ve yeşil kırları seviyordu.

Oliver, önceden, düşkünlerevi dışında gidecek yeri olmayan, kötü muamele gören zavallı bir çocuktur. Oysa şimdi, geleceği parlaktı ve hayat ona mutluluk vaat ediyordu. Babasının ona bıraktığı mirası almıştı. Her şeyden önemlisi, Fagin asılmış, hırsızlar ve katiller çetesi dağılmış olduğu için, Oliver'ın artık onlardan korkmasına hiç gerek kalmamıştı.